

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

УДК 332.14

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ Й ЯКОСТІ ТОВАРІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ СПОЖИВЧОМУ РИНКУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ORGANIZATIONAL SECURITY AND QUALITY OF GOODS IN THE REGIONAL CONSUMER MARKET OF THE LVIV REGION

Бець М.Т.

доцент кафедри підприємництва
та екологічної експертизи товарів,
Національний університет «Львівська політехніка»

У роботі систематизовано процес забезпечення якості й безпечності товарів на споживчому ринку продовольчих та непродовольчих товарів України і Львівської області в умовах чинного законодавства. Сформульовано трактування процесу забезпечення якості та безпечності товарів на споживчому ринку регіону, проведено SWOT-аналіз розвитку споживчого ринку Львівської області, що дало змогу запропонувати алгоритм побудови системи цілей Концепції регіональної політики щодо безпеки, якості й конкурентоспроможності товарів.

Ключові слова: регіон, споживчий ринок, якість, безпечність, продовольчі товари, непродовольчі товари, технічне регулювання, нормативні документи, регіональна політика, регуляторні механізми, ефективність регулювання розвитку.

В работе систематизирован процесс обеспечения качества и безопасности товаров на потребительском рынке продовольственных и непродовольственных товаров Украины и Львовской области в условиях действующего законодательства. Сформулирована трактовка процесса обеспечения качества и безопасности товаров на потребительском рынке региона, проведен SWOT-анализ развития потребительского рынка Львовской области, что позволило предложить алгоритм построения системы целей Концепции региональной политики безопасности, качества и конкурентоспособности товаров.

Ключевые слова: регион, потребительский рынок, качество, безопасность, продовольственные товары, непродовольственные товары, техническое регулирование, нормативные документы, региональная политика, регуляторные механизмы, эффективность регулирования развития.

The work systematized the process of ensuring the quality and safety of goods on the consumer market of food and non-food products of Ukraine and the Lviv region in the conditions of the current legislation. The author formulates the interpretation of the process of ensuring the quality and safety of goods in the consumer market of the region, conducted SWOT-analysis of the development of the consumer market of Lviv region, which allowed to propose an algorithm for constructing a system of objectives of the Concept of regional policy regarding the safety, quality and competitiveness of goods.

Key words: region, consumer market, quality, safety, food products, non-food products, technical regulation, normative documents, regional policy, regulatory mechanisms, effectiveness of development regulation.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. На сучасному етапі суспільного розвитку споживчий ринок безпечних та якісних товарів став одним із перших індикаторів трансформаційних процесів, що відбуваються у державі й регіоні.

Проблеми розвитку споживчого ринку набувають особливого значення, оскільки він є невід'ємною частиною відтворювальної системи України, забезпечує взаємозв'язок виробництва й споживання, реалізацію товарів і послуг на внутрішньому та зовнішньому ринках, істотно впливає на якість і рівень життя

населення та активізує зовнішньоекономічну діяльність.

У контексті розвитку споживчого ринку продовольчих та непродовольчих товарів регіональна система забезпечення їх безпеки й якості як сукупність процесів, організаційних форм існування і розвитку цивілізованого споживчого ринку є недостатньо дослідженою, складним явищем і вимагає подальшого пошуку нових методологічних розробок, адекватних вимогам інтеграції України в європейський простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. Особливості формування, функціонування та регулювання ринку споживчих товарів та його окремих складників досліджувалися у працях таких закордонних і вітчизняних науковців, як: Дж. Енджел, Ф. Котлер, К. Лінгарт, К. Макконнелл, К. Річард [11], О. Азарян, В.В. Апопій, Я.А. Гончарук, В. Геєць, Т.Б. Кушнір, І. Лазебна, І. Лошенко, Л.О. Лігоненко [11], А. Мазаракі, Е. Мазеїна, В. Павлов, П. Саблук, Г. Філюк, О. Шевчук та ін.

Увагу питанням технічного регулювання національної системи якості та безпечності товарів та споживчої політики України приділяли такі вчені: Л. Віткін [7], С.А. Ламоткін, Т.В. Каплюченко [10], Н.А. Морозова-Герасимович, М.М. Несмелов, О.М. Сафонова [12], М.І. Шаповал, В.Я. Плахотін [16] та ін.

Проблеми формування, забезпечення та регулювання безпечності та якості товарів на регіональних споживчих ринках досліджували такі вчені, як: М.Г. Безпарточний [5], Т.Г. Білокінь [6], О.В. Воронкова [17], В.О. Данильченко [8], В. Марцин [12], С.Б. Скворцов, Н.М. Попадинець [15], Т.М. Попович [14], Н.В. Решетило, Л.О. Шпак.

Практична цінність дослідження сучасних механізмів забезпечення безпеки й якості товарів на регіональних споживчих ринках зумовлена тим, що Україна взяла на себе зобов'язання забезпечити високий рівень захисту прав споживачів та досягти сумісності між системами захисту прав споживачів України та ЄС згідно з Угодою про асоціацію, ратифікованою Верховною Радою України у вересні 2014 р., та прийнятою у березні 2017 р. Концепцією державної політики у сфері захисту прав споживачів на період до 2020 р.

Явища і процеси у сфері гармонізації національних, міжнародних та європейських стандартів потребують логічної послідовності дій, що здійснюються з урахуванням діючих напрямів і критеріїв розвитку ринку, постійного обміну інформацією, зіставлення отриманих на певних етапах результатів регіонального менеджменту якості з бажаннями споживачів і суспільства. Все це дасть змогу якісно і своєчасно коригувати напрями його розвитку в контексті глобалізації пошуку перспективних напрямів підвищення ефективності системи технічного регулювання

безпечності на регіональному ринку, що і становить актуальність даного дослідження.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета статті – визначення умов, форм і методів регіонального менеджменту безпеки й якості товарів на споживчому регіональному ринку та напрямів його вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Безпека товарів та продовольчої сировини є одним із вирішальних складників економічної безпеки кожної держави й визначається спроможністю країни ефективно контролювати виробництво та реалізацію безпечного та якісного продовольства і непродовольчих товарів на загальноєвропейських засадах.

З огляду на геополітичне положення України та стратегічні плани інтеграції до ЄС, найбільш прийнятним шляхом реформування державного нагляду (контролю) безпечності та якості товарів є застосування принципів та методів європейської практики.

Формування сучасної регіональної політики визначається не тільки кількістю та ефективністю проведених соціально-економічних реформ, а й прагненням регіонального керівництва змінити соціально-економічні фактори життєдіяльності регіону, які формують якість життя населення, для чого необхідно створити дієву систему забезпечення якості товарів.

Якість товарів у регіоні визначає якість життя і дає змогу створити поле належних економічних відносин та мережеве середовище для реалізації принципів соціально орієнтованої ринкової економіки.

Сучасне розуміння менеджменту якості на регіональному рівні постає як повний набір процесів управління зі своїми особливостями і взаємодією численних локальних об'єктивних та суб'єктивних факторів. Для запобігання впливу цих факторів на якість процесів управління необхідна дієва державна система забезпечення якості та безпечності у вигляді інтегрованої моделі, яка складається із взаємозв'язаних, взаємодоповнюючих, тобто компліментарних, контурів управління.

Ключовим поняттям у такій системі виступає категорія якості та безпечності, яку описує модель життєвого циклу товару, або «петля якості», побудована на підставі аналізу стадій формування і зміни цих показників згідно зі стандартами серії ISO [13].

Вдосконалення системи контролю над дотриманням безпеки й якості товарів ґрунтується на державному регулюванні споживчого ринку. Зміст елементів діючої системи наявного технічного забезпечення якості товарів на споживчому ринку України представлено нижче (табл. 1).

Державні органи влади діють переважно автономно, орієнтуючись на вирішення окремих тактичних завдань, і взаємодія між різними гіл-

**Зміст елементів технічного забезпечення якості товарів
на споживчому ринку в Україні [1–4]**

№ з/п	Елемент	Нормативний документ	Зміст елементу
1	2	3	4
1	Стандартизація	Закони України «Про стандартизацію» та «Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності»	Перевірка технічних умов (ТУ) та змін до них на відповідність нормативним документам, чинному законодавству України, нормативно-правовим актам
2	Метрологія	Закон України «Про метрологію та метрологічну діяльність»	Захист громадян і народного господарства від недостовірних результатів вимірювань; забезпечення єдності вимірювань; забезпечення метрологічним обслуговуванням виробництва та сфери послуг у регіоні
3	Сертифікація	Декрет Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сертифікацію»	Оцінка відповідності та сертифікації продукції та послуг згідно зі сферою акредитації; технічний нагляд за стабільністю показників, що підтверджені сертифікатами відповідності під час виготовлення продукції; облік виданих сертифікатів відповідності (свідоцтв про визнання), атестатів виробництв, декларацій про відповідність; взаємодію з іншими органами із сертифікації та акредитованими випробувальними лабораторіями
4	Оцінка відповідності	Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності»	Оцінка відповідності продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів номенклатури Мінпромполітики
5	Випробовування	ДСТУ ISO/IEC 17025	Випробування зразків продукції як основа добровільної сертифікації та декларування продукції

ками державної влади та органами місцевого самоврядування у сферах, дотичних до регулюючих процесів на споживчому ринку, частково носить безсистемний характер. На регіональному рівні органами державного регулювання є міністерства, технічні управління, міські адміністрації тощо, які визначають рівень забезпечення та розвитку відносин у сфері якості та безпечності товарів у регіоні або галузі, що функціонує у даному регіоні, які регламентують і впроваджують накази, розпорядження, програми тощо та регулюють відносини з приводу забезпечення якості продукції [10].

Таким чином, якість товару як сукупність його властивостей, що відповідають виваженим і достатнім потребам покупця, виключає заподіяння шкоди під час його належної експлуатації, зберігання, перевезення, споживання та утилізації, містить таку характеристику, як «безпечність», і формує конкурентоспроможність товарів на споживчому ринку.

При цьому споживчий ринок слід трактувати як територіальну організацію сфери обігу, що забезпечує на основі розвинених товарно-грошових відносин (просторове поле їх реалізації) задоволення потреб населення за оптимальних витрат, включає у себе ринок продовольчих і непродовольчих товарів, які взаємодіють між собою й на основі взаємозалежної системи угод купівлі-продажу забезпечують потреби насе-

лення та сприяють функціонуванню економіки певного регіону [11].

Так, товари, що імпортуються на територію ЄС, мають відповідати певним вимогам, які спрямовані на забезпечення захисту споживачів стосовно безпеки та якості товарів, є орієнтирами національної системи технічного регулювання у цій сфері (табл. 2).

Основною умовою для забезпечення належного функціонування ринку товарів і послуг є усунення торговельних бар'єрів, які виникають у зв'язку з відмінностями в міжнародно-правових нормах, тестуванні, сертифікації і процедурах контролю якості товарів у країнах.

Зокрема, Україна в рейтингу країн за якістю продукції американського видання журналу Forbes (Statista Made In Country Index 2017) зайняла 45-е місце з 32 балами зі 100 (вище розташувалася Індонезія, а нижче – В'єтнам). Рейтинг був складений на основі опитування 43 тис. жителів із 52 держави світу. Для порівняння: найближчі сусіди нашої країни посіли більш високі місця (Польща опинилася на 24-му місці, Росія – на 26-му, Угорщина – на 28-му).

Найкраще до української якості ставляться в Об'єднаних Арабських Еміратах, далі йдуть Гонконг, Пакистан та ін. За офіційними даними 2016 р., частка товарообігу з ОАЕ становить 0,85%, з Гонконгом – 0,09%, із Пакистаном – 0,22%. Імовірно, позитивне ставлення до якості

Таблиця 2

**Вимоги до товарів, що імпортуються на територію ЄС,
щодо забезпечення безпечності та якості [13]**

№ з/п	Вимоги	Характеристика вимог щодо виробника, дистриб'ютора, постачальника
1	2	3
1	Технічні	На етапах маркування, пакування продукції та в галузі технічної стандартизації: постачати на ринок продукти, що відповідають основним вимогам безпеки; надавати інформацію споживачам про можливі загрози від використання чи вживання продукту; інформувати відповідні національні органи про фактори можливої та прямої небезпеки продуктів та співпрацювати із цими органами для реалізації заходів, ужитих для захисту споживачів
2	Екологічні	Регулювати та контролювати торгівлю на вміст небезпечних хімікатів, сумішей тощо; перевіряти наявність органічних забруднювачів; реєструвати, дати оцінку та дозвіл; товари можуть бути розміщені на ринку, якщо їх класифікували, маркували та упакували; виконувати правила захисту навколишнього середовища
3	Санітарні та фітосанітарні заходи	Класифікують у галузях безпеки харчових продуктів, кормів, рослин та громадського здоров'я Для харчових продуктів: дотримання принципів та вимог харчового законодавства; реєстрація імпортерами ЄС постачальників продукції з країни походження товару; правил гігієни харчових продуктів та спеціальних вимог до гігієни харчових продуктів тваринного походження; правил щодо пестицидів, ветеринарних препаратів, генетично модифікованих харчових продуктів та кормів; спеціальних правил стосовно певних груп продовольчих товарів (замороженні харчові продукти та мінеральна вода), харчових продуктів, призначених для певних верств населення (продукти для немовлят і дітей); конкретних маркетингових вимог та вимог стосовно маркування Для продуктів тваринного походження та тварин: країна-експортер повинна бути включена до списку держав, яким дозволено експортувати дану категорію продукції до ЄС; продукти тваринного походження можуть бути ввезені на територію ЄС, якщо їх виробляли на затверджених переробних підприємствах; у країні-експортері товари, які імпортуються, повинні мати сертифікат здоров'я, виданий ветеринарним органом країни-експортера патентним органом країни-експортера; продукція може перевірятися на пункті пропуску, де перетинається митний кордон ЄС; якщо у країні-експортері знайдено спалах ветеринарного захворювання, який є небезпечним для тваринного або громадського здоров'я, ЄС застосовує певні захисні заходи

української продукції у цих країнах склалося через те, що в них традиційно поставляється високотехнологічна продукція авіапромисловості, ядерні реактори тощо. Водночас найбільший обсяг експорту України відбувається з такими державами, як РФ (9,2%), Туреччина (8,47%) та Індія (6,61%).

Аналіз стану споживчого ринку Львівської області доцільно здійснити на основі оцінки динаміки обсягів продовольчих та непродовольчих товарів роздрібного товарообігу підприємств області (табл. 3).

Вказана динаміка показників роздрібного товарообігу підприємств Львівської області за 2000–2017 рр. доводить, що впродовж останніх років відбувається помітне збільшення місткості споживчого ринку області за обсягами продовольчих та непродовольчих товарів, що зумовлює підвищувати ефективність регіонального менеджменту якості. Щодо зовнішньоторговельної діяльності, то основним партнерами Львівської області в експорті товарів та послуг є країни ЄС.

Експорт товарів у країни Європейського Союзу становить близько 70% від загального

обсягу. Львівщина експортує машини, обладнання, устаткування й їх частини, жири та олії (соняшникова олія), текстиль та текстильні вироби, деревину та вироби з неї, меблі, готові харчові продукти.

Майже 60% експорту здійснюється у Польщу, Німеччину, Данію, Індію та Білорусь.

Упродовж останнього року суттєво збільшилися обсяги поставок до Туреччини (поставки зросли у 4,5 рази), Іспанії (в 3,5 рази), Китаю (майже в три рази), Єгипту (в 11,5 рази), Саудівської Аравії (у 2 рази), Ірану (у 25 разів), Мексики (у 75 разів), В'єтнаму (у 6,5 рази), Таїланду (у 50 разів), Малайзії (в 11 разів), Індонезії (у 22 рази).

Актуальність указаних проблем підтверджує оцінка сучасного стану та перспектив розвитку регіонального споживчого ринку на основі SWOT-аналізу (табл. 4).

Вдосконалення системи контролю над дотриманням якості і безпеки товарів ґрунтується на законодавчій базі державного регулювання регіонального споживчого ринку, оскільки державні органи влади діють переважно автономно, орієнтуючись на вирішення

Таблиця 3

Динаміка показників роздрібного товарообігу та продовольчих і непродовольчих товарів підприємств Львівської області за 2000–2017 рр. [9]

№ з/п	Показники	Роки						
		2000	2005	2010	2014	2015	2016	2017
1	Роздрібний товарообіг (РТ), млн. грн.	1704,7	5310,0	14504,9	22976,8	29163,4	34118,0	37054,0
2	Продовольчих товарів	863,1	2056,7	6028,4	8040,8	10586,6	12184,9	12828,7
3	Непродовольчих товарів	841,6	3253,3	8476,5	14936,0	18576,8	21933,1	24225,5
4	Роздрібний товарообіг підприємств на одну особу, грн.	640,0	2056,0	5695,0	9053,0	11500,0	13464,0	14636,0
5	Продовольчих товарів	324,0	796,0	2367,0	3168,0	4175,0	4809,0	5066,0
6	Непродовольчих товарів	316,0	1260,0	3328,0	5885,0	7325,0	8655,0	9567,0
7	Індекси фізичного обсягу РТ підприємств, до попереднього року відсотків:							
8	продовольчих товарів	114,2	120,4	101,5	99,1	88,9	105,9	111,7
9	непродовольчих товарів	104,6	121,4	101,6	100,3	92,0	102,1	108,5
10	до 2000 р.	125,5	119,8	101,5	98,3	87,3	108,0	113,6
11	до 2005 р.	100,0	215,5	311,3	344,7	306,4	324,5	336,2
		X	100,0	144,4	159,9	142,2	150,6	159,3

Таблиця 4

SWOT-аналіз розвитку споживчого ринку Львівської області

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
<p>Вигідне стратегічне розташування, близькість до ринків збуту інших держав, областей. Значні транзитні можливості. Розвинена транспортна інфраструктура. Багатопрофільне сільське господарство; Стабілізація сільськогосподарського виробництва. Сприятливі агрокліматичні умови для вирощування окремих сортів сільськогосподарської продукції (картоплі, цукрових буряків, пшениці). Наявність сегментів із високим рівнем виробництва (хлібобулочних виробів, картоплі, цукру). Наявність потужної та багатогалузевої харчової і переробної промисловості. Наявність висококваліфікованої робочої сили</p>	<p>Слаборозвинена ринкова та виробнича інфраструктура АПК. Складне фінансове положення сільськогосподарських товаровиробників. Загострення соціальних проблем сільської місцевості. Слабка конкурентоспроможність виробництва, несприятлива структура експорту. Високий рівень безробіття. Несприятлива структура доходів населення та її тенденції. Застарілі основні фонди підприємств. Енергомісткі технології</p>
МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
<p>Зростання кількості високотехнологічних підприємств, які будуть використовувати місцевий природно-ресурсний потенціал та робочу силу. Підвищення ефективності виробництва та нарощування експорту агропродовольчої продукції. Зміцнення конкурентних позицій на європейському та світовому ринках. Спеціалізація на виробництві органічної продукції. Поглиблення економічних взаємозв'язків з ЄС. Активізація транскордонного співробітництва. Зростання обсягів залучених іноземних інвестицій. Будівництво нових автотранспортних магістралей і розвиток інфраструктури аграрного ринку</p>	<p>Зростання тіньового сектору економіки. Низькі темпи оновлення матеріально-технічної бази сільськогосподарських підприємств. Зростання ризиків техногенного характеру. Зниження кваліфікації працівників, посилення трудової міграції робочої сили. Негативні зміни у соціальній та демографічній структурах сільських територій. Деградація інфраструктури аграрного ринку. Підвищення рівня конкуренції з боку інших регіонів та іноземних товаровиробників. Зниження купівельної спроможності населення. Зростання імпортозалежності продовольчого ринку</p>

окремих тактичних завдань, а взаємодія між різними гілками державної влади та органами місцевого самоврядування у сферах, дотичних

до регулюючих процесів на регіональному споживчому ринку, частково носить безсистемний характер.

Саме тому важливо організувати безперервний розвиток вітчизняного законодавства та послідовність упровадження і застосування міжнародних стандартів торговельними підприємствами відповідно до відкоригованих до європейських вимог забезпечення якості та безпечності товарів.

Склалася проблемна ситуація, суть якої полягає у тому, що необхідно раціонально поєднувати в управлінні якістю і безпечністю товарів забезпечення високої стабільно кращої якості й конкурентоспроможності та захист вітчизняного ринку споживчих товарів від небезпечних і неякісних товарів зі створенням сприятливого інвестиційного клімату для залучення інвестицій у розвиток наукової та інноваційної сфер вітчизняних суб'єктів.

Для забезпечення регіону високоякісними і безпечними та конкурентоспроможними товарами пропонується впровадити комплексну систему забезпечення якості й безпеки товарів шляхом розроблення Концепції регіональної політики на споживчому ринку (табл. 5). Доцільним є такий алгоритм формування регіональної системи забезпечення безпеки, якості та конкурентоспроможності товарів: усвідомлення необхідності зведення окремих програм і проектів в єдину систему; створення органу, що безпосередньо займається саме інноваційним складником науково-технічного прогресу (Львівський НВЦСМС); розроблення та узгодження з адміністрацією області Концепції регіональної політики у сфері безпеки і якості товарів; організація роботи з реалізації та контролю над упровадженням Концепції.

Сутність програми зводиться до таких положень.

По-перше, Концепція повинна забезпечити створення та ефективного використання економічних умов раціонального поєднання насичення ринку сертифікованими (безпечними) і конкурентоспроможними товарами із залученням додаткових інвестицій від їх виробників та постачальників у розвиток науково-виробничої сфери.

По-друге, на Львівський науково-виробничий центр стандартизації, метрології і сертифікації покладається функція науково-методичного центру з координації всіх учасників під час розроблення та реалізації Концепції й контролю над її виконанням.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Для розширення торговельних кордонів реалізації товарів вітчизняним виробникам необхідно змінювати наявний підхід до впровадження стандартів та систем забезпечення безпечності й якості товарів на регіональному рівні.

Для цього передусім необхідно почати з удосконалення нормативно-законодавчої бази України, що має здійснюватися на основі передового досвіду міжнародної та регіональної практики за двома напрямками: вдосконалення методології та процедури актуалізації наявної бази нормативно-законодавчих документів та створення методології та процедур упровадження нових стандартів і систем безпечності та якості, що відповідають сучасним потребам споживчого ринку та суспільства.

Таблиця 5

Механізм побудови системи цілей Концепції регіональної політики щодо якості і конкурентоспроможності товарів, робіт та послуг для торговельного підприємництва на споживчому ринку

№ з/п	Сфера	Характеристика цілей
1	2	3
1	Сфера економіки	Сприяти формуванню умов для розширення масштабів реалізації якісних і конкурентоспроможних товарів, нової імпортозамінної та експортоорієнтованої, наукомісткої і високотехнологічної продукції; залучення інвестицій у розвиток торговельного підприємництва
2	Соціальна сфера	Забезпечення високого рівня життя громадян шляхом координації діяльності виробників і торговельних підприємств для збільшення обсягів якісних і затребуваних товарів, що призводить до підйому економіки, збільшення зайнятості населення, зростання заробітної плати, соціального забезпечення і платоспроможного попиту
3	Інформаційна сфера	Забезпечити дієві канали інформування торговельних підприємств і споживачів із питань якості, безпеки товарів, а також захисту прав споживачів
4	Екологічна сфера	Сприяння реалізації товарів, що відповідає обов'язковим екологічним вимогам; упровадження екологічно чистих технологій і рециклінгу відходів; освоєння сучасних способів утилізації відходів; створення ефективних систем управління навколишнім середовищем
5	Освітня сфера	Впровадити курси для підприємств малих та мікроторговельних підприємств на базі школи TechSturtUpSchool при НУ «Львівська політехніка», які включають 16 тренінгів на безоплатній основі, але за умови, що підприємець у подальшому зобов'язується надати можливість студентам проходити практику з подальшою перспективою працевлаштування

Як було показано, перші кроки щодо переналадження української системи нагляду (контролю) на європейський лад було зроблено з прийняттям та набранням чинності законів України та низки рішень уряду у сфері державного ринкового нагляду і контролю. Європейська практика свідчить, що запровадження й дотримання європейських стандартів у сфері здійснення державного нагляду (контролю) зробіть життя в Україні кращим і комфортнішим як для громадян-споживачів, так і для суб'єктів господарювання.

Пропонований підхід структурно і функціонально забезпечує виконання науково-методичним центром, зокрема у Львівській області Львівським науково-виробничим центром стандартизації, метрології і сертифікації, ролі координатора реалізації Концепції регіональної політики забезпечення безпеки й якості та конкурентоспроможності товарів на споживчому ринку в регіоні. Більше того, вона створює передумови для захисту споживчого ринку від потенційно небезпечних та небажаних товарів і послуг на споживчому ринку в регіоні.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23 грудня 1997 р. № 771/97-ВР. URL: <http://school108.edu.kh.ua/Files/downloadcenter/2023.12.pdf> (дата звернення: 12.07. 2018).
2. Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» від 02.12.10 № 2735-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2735-17> (дата звернення: 12.07.2018).
3. Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції» від 02.12.2010 № 2736-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2736-17> (дата звернення: 12.07.2018).
4. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання повідомлення про продукцію, яка не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, органам державного ринкового нагляду» від 26.12.11 № 1401. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення: 12.07.2018).
5. Безпарточний М.Г. Розвиток регіонального споживчого ринку в системі ефективного функціонування торговельних підприємств. Регіональна економіка. 2015. № 4. С. 43–50.
6. Білокін Т.Г. Методика діагностики регіонального споживчого ринку. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Економічні науки. 2010. №. 3(53). Ч. 1. С. 226–228.
7. Віткін Л., Луценко Д. Удосконалення державного ринкового нагляду за безпечністю нехарчової продукції відповідно до європейських підходів. Стандартизація. Сертифікація. Якість. 2012. №. 5. С. 18–25.
8. Данильченко В.О. Організаційно-економічне забезпечення регулювання регіонального споживчого ринку товарів : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка; Національна академія природоохоронного і курортного будівництва. Сімферополь, 2013. 20 с
9. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 12.07.2018).
10. Каплюченко Т.В. Становлення ринкового нагляду в Україні: сучасні потреби та механізм їх вирішення. Актуальні проблеми політики. 2012. Вип. 44. С. 305–314.
11. Лігоненко Л.О. Споживчий ринок України: методологія дослідження та регулювання: монографія. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2007. 379 с.
12. Марцин В. Деякі підходи до стратегії розвитку торгових підприємств регіону. Регіональна економіка. 2002. №. 3. С. 106–114.
13. Міжнародне технічне регулювання: навч. посіб. / О.М. Сафонова та ін. Х.: ХДУХТ, 2013. 372 с.
14. Попович Т. Методичні та практичні підходи до забезпечення системності аналізу ринку споживчих товарів у регіоні. Наукові записки. 2006. Вип. 16. С. 118–124.
15. Попадинець Н.М. Регіональний ринок споживчих товарів: сутність і засадничі положення функціонування. Регіональна економіка. 2017. № 1 (83). С. 17–22.
16. Проблеми розробки і впровадження системи НАССР та шляхи їх вирішення / В.Я. Плахотін, І.С. Тюрікова, Т.Ю. Суткович. Наукові праці ОНАХТ. 2009. Вип. 36(2). С. 220–224.
17. Формирование региональной концепции управления качеством продукции и услуг: учебное пособие. Тамбов: Тамб. гос. техн. ун-т, 2006. 80 с.